

Uniform begroten met eenduidige normen

Enige tijd geleden zijn de uitgangspunten en normen voor de bedrijfsbegrotingen in de veehouderij opnieuw vastgesteld. Deze normen gelden voor de middellange termijn (5-10 jaar) en worden onder meer gebruikt bij bedrijfsbegrotingen, bij aanvragen voor kredietverlening en bij de Garantstelling Landbouw.

Izak Vermeij, Aart Evers, Michel de Haan en Bert Bosma

Wageningen UR Livestock Research

De saldi gelden voor de (middel)lange termijn en zijn exclusief btw. Genoemde bedragen zijn netto prijzen, dus inclusief eventuele kortingen en toeslagen. Mestafzetkosten zijn niet bij de saldi inbegrepen.

Voerprijzen

Voorals gevolg van slechte oogsten en lage wereldvoorraden hebben we vanaf 2007 met hogere voerprijzen te maken. Verwacht wordt dat de voerprijzen niet zullen zakken naar het prijspeil van voor 2007, maar op een gemiddeld hoger niveau blijven. Daarnaast wordt verwacht dat de voermarkt de komende jaren met grotere schommelingen te maken krijgt. Bij het vaststellen van de prijsindicaties middellange termijn in 2008 zijn de voerprijzen reeds met 10 procent verhoogd en in 2009 gehandhaafd. In bijgevoegde rekenaarschema's is voor de meeste voersoorten dezelfde voerprijs als vorig jaar opgenomen (voerprijzen zoals weergegeven in tabel 1 en 3 t/m 5).

Varkens

Bij varkens spelen behalve de opbrengstprijs en de voerprijs vooral de technische resultaten een grote rol in de saldoberekening. De biggenproductie per zeug is in de begroting vastgesteld op 26,5. Voor de komende jaren wordt een verdere stijging verwacht. Voor de vleesvarkenshouderij zijn de technische resultaten gelijkgehouden aan vorig jaar. De groei is gezet op 785 gram per dag en de voederconversie is 2,70. De voerwinst voor de lange termijn voor de zeughouderij is vervolgens vastgesteld op 484,- euro per gemiddeld aanwezige zeug per jaar en voor de vleesvarkenshouderij op 77,- euro per jaar (exclusief omzetbelasting en berekende rente). In tabel 1 zijn de onderliggende normen voor de vastgestelde saldi weergegeven. De normen worden gebruikt voor bedrijfsbegroting voor de komende periode van 10 jaar. Bij de fiscale toetsing dient te worden uitgegaan van de gerealiseerde voerwinsten gecorrigeerd naar KWIN uitgangspunten. Door een wijziging van de genomen benchmark voor de jaren 2005 tot en met 2009 zijn de gecorrigeerde voerwinsten voor 2005 tot en met 2009 verlaagd. Ook een andere rekenmethodiek voor de overige toegerekende kosten geven een verlaging van de gerealiseerde saldi. Deze lagere (voer)saldi maken dat bedrijven in de toetsing positiever beoordeeld zouden worden dan voorheen. Deze veranderingen gaven aanleiding om de KWIN-normen lager vast te stellen dan vorig jaar. De gecorrigeerde voerwinsten en saldi zijn in tabel 2 opgenomen.

Pluimvee

Net als bij varkens hebben technische uitgangspunten in de pluimveehouderij een grote invloed op het saldo. In de vleeskuikenshouderij verbetert de voederconversie nog steeds en is

op 1,70 gezet bij een aflevergewicht van gemiddeld 2.150 gram. De uitval neemt de laatste jaren weer licht toe en is daarom op 4,0 procent gezet. Het saldo inclusief berekende rente is voor de vleeskuikens vastgesteld op 16,92 euro per 100 opgezette kuikens of 26,40 euro per m² en voor de vleeskuikenouderdieren op 4,49 euro per opgehokte hen. In tabellen 3 en 4 zijn de onderliggende normen voor de vastgestelde saldi weergegeven.

Leghennen

De legpluimveehouderij is een zeer gevarieerde sector. In hoofdlijn bestaan er vier soorten eieren, namelijk kooieieren, scharreleieren, vrije uitloopeieren en biologische eieren. Voor deze categorieën is een saldoberekening gemaakt. Bij leghennen zijn vooral het aantal eieren, het voerverbruik en de eiprijs van belang in de saldoberekening.

Het saldo per opgehokte hen inclusief berekende rente is voor witte kooihennen vastgesteld op 2,77 euro, voor bruine scharrelhennen op 3,23 euro, voor bruine hennen met vrije uitloop op 4,43 euro en voor biologische hennen op 7,84 euro. In tabel 5 zijn de onderliggende normen voor de vastgestelde saldi weergegeven.

Melkvee

Bij melkvee is de melkprijs het belangrijkste uitgangspunt om het saldo te berekenen. Van de verwachte opbrengstprijs van melk kan slechts een indicatie worden gegeven, gezien het grote aantal onzekerheden waarmee deze is omgeven. De gemiddelde melkprijs tot en met 2015 wordt ingeschat op 31,- euro per 100 kg melk, exclusief btw bij 4,40 procent vet en 3,50 procent eiwit. Het gaat hierbij om alle contante uitkeringen die tot uiting komen in de kasstroom (dus inclusief een prestatietoeslag) bij levering van 600.000 kg melk. Hoewel van minder groot belang dan bij varkens en pluimvee, hebben voerprijzen bij melkvee ook een aanzienlijk effect op het saldo. De ingeschatte prijzen voor de middellange termijn voor standaardbrok, eiwitrijke brok en snijmaïs-kernbrok zijn ingeschat op respectievelijk 16,-, 18,50 en 23,- euro per 100 kg. De prijs van maïs is vooral afhankelijk van de ruwoersituatie in het betreffende jaar. De middellange termijn maïsprijs is ingeschat op 37,50 euro per ton product, exclusief btw (van fouragehandel franco op boerderij in oogsttijd, dus inclusief kosten voor oogst en transport). Het saldo minus loonwerk voor een voorbeeldbedrijf met een gemiddelde melkproductie per koe van 8.500 kg kan circa 1.805 euro per koe bedragen ofwel 21,24 euro per 100 kg melk. In

Tabel 1

Begrotingsnormen varkenshouderij voor de lange termijn.

Omschrijving	Hoeveelheid	Prijs (euro)	Bedrag (euro)
VERMEERDERING			
Opbrengsten			
Afgeleverde biggen (25 kg)	26,50	38,00	1.007
Slachtzeugen en uitgeselecteerde opfokzeugen			58
Af: kosten aankoop opfokzeugen en voer			
Aankoop opfokzeugen (7 mnd)			103
Voer opfokzeugen en zeugen	1.222 kg	0,20	244
Voer biggen	775 kg	0,30	233
Zoekbeer			1
Voerwinst per gemiddeld aanwezige zeug per jaar			484
Af: overige toegerekende kosten			174
Saldo per gemiddeld aanwezige zeug per jaar			310

VLEESVARKENS

Omschrijving	Hoeveelheid	Prijs (euro)	Bedrag (euro)
Opbrengsten			
Afgeleverde vleesvarkens	91,50 kg	1,245	113,90
Af: kosten aankoop big en voer			
Opgelegde big (25 kg) incl. transport			38,90
Voer	248 kg	0,195	48,40
Uitval			1,60
Voerwinst per afgeleverd vleesvarken			25,00
Voerwinst per gemiddeld aanwezig vleesvarken per jaar			(x 3,07) 77
Af: overige toegerekende kosten			4,50
Saldo per afgeleverd vleesvarken			20,50
Saldo per gemiddeld aanwezig vleesvarken per jaar			(x 3,07) 63

Tabel 3

Begrotingsnormen vleeskuikens, lange termijn, exclusief btw.

Omschrijving	Hoeveelheid per 100 opgezette vleeskuikens	Prijs (euro)	Bedrag (euro)
Opbrengsten			
Afgeleverde kuikens	206,40 kg	0,705	145,51
Kosten aankoop hen en voer			
Aankoop kuikens	100	0,28	28,00
Voer (€ per 100 kg)	350,90 kg	23,50	82,46
Totaal kosten kuiken en voer			110,46
Voerwinst per 100 opgezette kuikens			35,06
Af: overige toegerekende kosten			18,10
Saldo per 100 opgezette kuikens (inclusief rente)			16,92
Saldo per m² staloppervlak			26,40

Tabel 2

Gerealiseerde (voer)saldo's over het jaar 2009 (in euro).

	Agrovision maart 2010 (incl. btw)	Gecorrigeerd naar KWIN-methodiek (excl. btw)
Zeughouderij		
Voersaldo	639	591
Saldo	502	421
Vleesvarkenshouderij		
Voersaldo	69	61
Saldo	62	46

Tabel 4

Begrotingsnormen vleeskuikenouderdieren, lange termijn, exclusief btw.

Omschrijving	Hoeveelheid per opgehokte hen	Prijs (euro)	Bedrag (euro)
Opbrengsten			
Broedeieren	156 eieren	15,70 per 100 eieren	24,49
2e soort eieren	10	0,50 per 100 eieren	0,05
Slachthennen	3,67 kg	0,40	1,47
Selectiedieren	–	–	–
Totaal opbrengsten			26,01
Kosten aankoop hen en voer			
Aankoop hennen (incl. haan)			9,30
Bijgeplaatste hanen	2,50 %	8,00	0,20
Overgangsvvoer	1,90 kg	21,50 /100 kg	0,41
Productievoer	46,80 kg	20,00 /100 kg	9,36
Totaal kosten hen en voer			19,27
Voerwinst per opgehokte hen			6,74
Af: overige toegerekende kosten			2,25
Saldo per opgehokte hen (inclusief rente)			4,49
Saldo per opgehokte hen per jaar			5,19

Tabel 5

Begrotingsnormen leghennen lange termijn, exclusief btw.

Omschrijving	Kooi (wit)	Scharrel	Freiland	Biologisch
Aantal eieren per opgehokte hen	355	322	306	286
Gewicht slachthen per opgehokte hen (kg)	1,49	1,75	1,60	1,75
Eiprijs (euro/kg)	0,725			
Eiprijs (euro/100 eieren)		5,35	6,00	11,20
Voerprijs (euro/100 kg)	19,50	19,50	19,50	37,00
Slachthennen (euro/kg)	0,12	0,12	0,12	0,25
Opbrengsten				
Eieren	16,06	17,23	18,36	32,03
Slachthennen	0,18	0,21	0,19	0,37
Totaal opbrengsten	16,24	17,43	18,55	32,40
Kosten aankoop hen en voer				
Aankoop hen	3,10	3,55	3,60	5,92
Voer (per 100 kg)	9,04	9,32	9,05	16,79
Totaal kosten hen en voer	12,14	12,87	12,65	22,71
Voerwinst per opgehokte hen	4,10	4,56	5,89	9,69
Af: overige toegerekende kosten	1,33	1,33	1,46	1,85
Saldo per opgehokte hen (inclusief rente)	2,77	3,23	4,43	7,84
Saldo per gemiddeld aanwezige hen per jaar (excl. leegstand)	2,41	3,04	4,32	6,98

dit saldo zijn mestafzetkosten buiten beschouwing gelaten.

Mestafzetkosten

Geen onderdeel van het saldo, maar wel een post om rekening mee te houden in begrotingen, zijn de afzetkosten van mest naar derden. Deze kunnen van bedrijf tot bedrijf zeer sterk verschillen. Op middellange termijn wordt voor rundvee- en varkensmest een afzetprijs van 17,- euro per m³ ingeschat. Dit geldt echter voor transport op lange afstand en vanuit overschotgebieden (af boerderij inclusief wegen en bemonsteren). De mestafzetkosten moeten regionaal en bedrijfsspecifiek worden begroot. Bij transport over korte afstand geldt voor rundveemest een verwachting op middellange termijn van 11,- euro per kuub.

De begrotingsnorm voor mestafzet naar derden bij pluimvee is op 18,- euro per ton gesteld inclusief de kosten voor mestbewerking, tussenopslag, rechten, bemonstering etc. De mestafzetprijs wordt beïnvloed door de N/P verhouding en het drogestofpercentage en bij het inschatten van de mestafzetkosten moet ook hier rekening gehouden worden met regio en periode waarin mest afgezet moet worden.

De normen en de uitwerking van de normen zijn gepubliceerd in de bundel 'Kwantitatieve Informatie Veehouderij 2010-2011', een uitgave van Wageningen UR Livestock Research. Hierin staan ook saldoberekeningen voor andere veehouderijsectoren.